

Planning 2024

	Locatie	Datum / onderwerpen	Docenten
College 1	Agora 1	10 oktober 2024: Inleiding, beleidskader, Renewable Energy Directive III en aansprakelijkheid klimaatschade	
10:00 – 11.00		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inleiding & kennismaking deelnemers ▪ Opzet en structuur van de leergang 	Marjolein Dieperink, <i>Vrije Universiteit Amsterdam/ AKD</i>
11.15 – 13.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Europees en Nationaal beleidskader: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Europees beleidsinstrumentarium; Green Deal, Fit For 55 ▪ Nationaal beleidsinstrumentarium; Nationaal Plan Energiesysteem ▪ Overige thema's: Governance uitvoering van klimaatbeleid, wetgevingsagenda 	Jeroen Bruijn Roel Schoenmakers <i>EZK</i>
14.00 – 15.00		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Renewable Energy Directive III <ul style="list-style-type: none"> ▪ Achtergrond en doelstellingen ▪ Relatie met energietransitie en klimaatdoelstellingen (m.n. sectoren industrie en transport) ▪ Inbedding in Nederlandse wetgeving en implementatie 	Marjolein Dieperink <i>Vrije Universiteit Amsterdam /AKD</i>
15.00 – 17.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aansprakelijkheid klimaatschade <ul style="list-style-type: none"> ▪ Internationale ontwikkelingen en de rol van mensenrechten ▪ Wat is de rol van de civiele rechter? Toets aan algemene zorgvuldigheidsnorm en/of toets aan mensenrechten? ▪ Urgenda-arrest ▪ Shell/Milieudefensie 	<i>Docent wordt nog bekend gemaakt</i>
College 2	Agora 1	17 oktober 2024: Regulering elektriciteits- en gasector: huidig recht en de Energiewet	
13.15 – 15.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidskader en wetgevingsagenda ▪ Inleiding Elektriciteitswet 1998: netbeheerders en netaansluitingen ▪ Private netten (GDS) ▪ Opslag ▪ Congestie; BESS, codewijzigingen 	Léone Klapwijk, Ellis Martens <i>Van Doorne</i>
15.30 – 17.30		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energiewet - stand van zaken parlementaire behandeling ▪ Bredere context en inkadering: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opbouw wetsvoorstel ▪ Link naar Europese wetgevingspakketten (CEP/EMD, Decarbonisatiepakket ▪ Nationale keuzes ▪ Verdieping op specifieke thema's: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wijzigingen consumentenbescherming ▪ Nieuw actoren: vraagrespons/aggregatie, energiegemeenschappen ▪ Meten & data ▪ Rolverdeling EZK – ACM ▪ Groen gas 	Lars Meindert <i>EZK</i>
College 3	Agora 1	4 november 2024: Staatsteun en mededinging	
13.15 – 15.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Algemene inleiding op het sectorspecifieke staatssteunrecht <ul style="list-style-type: none"> ▪ Warmte: onrendabele top financiering, PPS-constructies waarin overheden merendeel van de risico's dragen ▪ Zon & Wind: SDE ++, grondprijzen; 	Ali al Khatib <i>Stibbe</i>

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waterstof: ontwikkelen van een waterstofindustrie in NL met publieke financiering ▪ Samenhang overig EU-beleid: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanhouden van strategische gasvoorraden (RePowerEU) ▪ CBAM en EU-ETS ▪ Leveringszekerheid: capaciteitsmechanismen ▪ Staatssteun als instrument in het EU-klimaatbeleid/ Fit for 55 <ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtsnoeren klimaat, milieubescherming en energie 2022 ▪ Algemene Groepsvrijstellingsverordening 	
15.30 – 17.30		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mededingingsrecht <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kartelverbod en uitzondering daarop ▪ Europese Richtsnoeren en Nederlandse leidraad/beleidsregel ▪ Nederlandse praktijkvoorbeelden 	Wolf Sauter <i>Vrije Universiteit Amsterdam/ ACM</i>
College 4	Agora 1	14 november 2024: Klimaat en energieprojecten: vergunningen en financiering	
13.00 – 15.00		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inleiding Omgevingswet en relevantie voor de energietransitie: reikwijdte, uitgangspunten, instrumenten en bevoegdheden (omgevingsplan, -vergunning, projectbesluit) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Voorbeeldcasus windpark op land ▪ Actuele ontwikkelingen: REDIII, windturbine-bepalingen Bal/Bkl, stikstof, jurisprudentie etc. 	Jacco Karens <i>AT Osborne</i>
15.15 – 17.45		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Privaatrechtelijk kader ▪ Goederenrecht, (project)financiering ▪ Civielrechtelijke aspecten van (i) circulair bouwen en (ii) nieuwe energietoepassingen voor bestaand vastgoed ▪ Praktijk en instrumentarium (opstalrechten, erfpachten, erfdiensbaarheden, netregistratie, opstalrechtloos financieren) 	Soufjan El Baroudi <i>Mobius Advocaten</i> Joris van de Bunt <i>QGM Law</i>
College 5	Agora 1	21 november 2024: Regulering van warmte en waterstof	
13.15 – 15.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidskader en wetgevingsagenda ▪ Warmtenetten en alternatieven ▪ Warmtewet ▪ Marktordening warmtenetten (wetsvoorstel Wet collectieve warmtevoorziening) ▪ Duurzame warmtebronnen ▪ Praktijkcasus 	<i>Docent wordt nog bekend gemaakt</i>
15.30 – 17.30		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Waterstof <ul style="list-style-type: none"> ▪ De rol voor waterstof in ons toekomstige energiesysteem (o.a. EU Green Deal & Nederlandse waterstofstrategie) ▪ Decarbonisatiepakket van de Europese Commissie ▪ Gasrichtlijn, gasverordening EU en REDIII ▪ Voorstellen ACM voor (toekomstige) nationale regulering van waterstof ▪ De rol van de nationale toezichthouder ▪ Verhouding met wetgeving (o.a. concept Energiewet) en marktordening andere energiedragers ▪ Waterstofopslag/ windenergie op zee 	Maarten de Wit <i>AKD</i>
College 6	Agora 1	28 november 2024: ESG, het klimaattransitieplan en duurzame financiering	
13.15 – 15.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ ESG transparantie- en inspanningsverplichtingen onder de CSRD en CSDDD ▪ Het klimaattransitieplan onder de CSDDD 	Menno Baks <i>Loyens & Loeff</i>

15.30 – 17.30		<ul style="list-style-type: none"> ▪ De rol van de financiële sector bij de verwezenlijking van de Europese Climate Change agenda ▪ Verlegging van financieringsstromen naar duurzame beleggingen ▪ Klimaatrisico's op de balansen van financiële ondernemingen en pensioenfondsen ▪ Beleggingsvoorkeuren van particuliere en institutionele beleggers op het vlak van ESG-doelstellingen 	Bart Joosen <i>Universiteit Leiden</i>
<i>Deadline paperopzet</i>		28 november 2024 Inleveren via Canvas vóór 17:00 uur	
College 7	Agora 1	12 december 2024: EU ETS en CCS	
13.15 – 15.15		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCS 	<i>Docent wordt nog bekend gemaakt</i>
15.30 – 17.30		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CO2-beprijzing <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beleidskader en wetgevingsagenda ▪ EU ETS en implementatie in Nederlandse wetgeving ▪ CBAM ▪ Overige CO2-beprijzing 	Marc Leenders <i>Nederlandse Emissieautoriteit</i>
<i>Deadline paper</i>		9 januari 2025 Inleveren via Canvas vóór 17:00 uur	
<i>Deadline herkansing</i>		6 februari 2025 Inleveren via Canvas vóór 17:00 uur (alleen bij onvoldoende)	
College 8	Agora 1	13 februari 2025: Paperpresentaties	
10.30/11.30 – 17.30*		Paperpresentaties Aansluitend diploma-uitreiking	Marjolein Dieperink <i>Vrije Universiteit Amsterdam/ AKD</i>

*Het programma en het aantal toe te kennen NOVA punten van college 8 kan afwijken o.b.v. het aantal ingeleverde papers. Het volledige programma van college 8 volgt t.z.t. op Canvas.

Programma college 1

09.30 – 10.00 uur: ontvangst
10.00 – 11.00 uur: aanvang programma
11.00 – 11.15 uur: pauze
11.15 – 13.15 uur: vervolg programma
13.15 – 14.00 uur: lunch
14.00 – 16.00 uur: vervolg programma
16.00 – 16.15 uur: pauze
16.15 – 17.15 uur: vervolg programma

Programma college 4

12.30 – 13.00 uur: ontvangst
13.00 – 15.00 uur: aanvang programma
15.00 – 15.15 uur: pauze
15.15 – 17.45 uur: vervolg programma

Programma colleges 2, 3, 5, 6 en 7:

12.45 – 13.15 uur: ontvangst
13.15 – 15.15 uur: aanvang programma
15.15 – 15.30 uur: pauze
15.30 – 17.30 uur: vervolg programma

Algemene informatie

De leergang staat onder leiding van prof.dr. Marjolein Dieperink van de Vrije Universiteit Amsterdam.

De colleges vinden plaats op donderdagochtend/middag (m.u.v. college 3, deze vindt plaats op maandag 4 november). Netto duur bijeenkomsten: college 1: 6 uur, college 2 t/m 7: 4 uur (m.u.v. college 4: 4,5 uur), college 8: 4 uur*. De zaal bevindt zich op de 3^e etage van het hoofdgebouw van de VU: De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam.
Eventuele wijzigingen in de planning voorbehouden.

U ontvangt het diploma van de leergang als u tenminste zes van de acht colleges heeft bijgewoond, het gehele laatste college aanwezig bent, uw paper heeft gemaakt, gepresenteerd en deze met een voldoende is beoordeeld.

Het aantal door de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) toegekende punten op juridisch gebied bedraagt voor 2024 dertig punten (30) en voor 2025 *minstens* vier (4) punten*. PO punten worden toegekend voor de *volledige* uren die u aanwezig bent.